

KOMMENTÁR

Afganisztáni béke (?)

Az amerikai csapatok afganisztáni kivonását előkészítő megállapodást Dohában alakította ki az amerikaiak különmegbízottja, Zalmay Khalizad és a tálibok képviselői, melynek aláírását követően az amerikai és szövetséges csapatok 14 hónap alatt elhagyják az országot, amennyiben a másik fél is tartja magát a megállapodáshoz. A tálibok ígéretük szerint nem nyújtanak a továbbiakban támogatást sem az Al-Kaida, sem más szélsőséges csoportok számára az általuk ellenőrzött területeken. A megállapodás a csapatok kivonása mellett az érvényben lévő korlátozások és szankciók fokozatos megszüntetését, és a belső afgán egyeztetések megkezdését is tartalmazza. Hogy mennyire lesz ez a béke tartós, egyáltalán lehet-e békét várni a számos konfliktussal és az erőszakhoz elsődleges eszközként nyúló szereplővel terhelt országban, senkinek nincsenek illúziói. Már az aláírást követő napokban és hetekben is egyértelművé vált, hogy igazi fegyvernyugvás nem lehetséges, mindkét oldal mért csapásokat a másikra. Ez azonban már a politikai szint értékelését nem fogja megváltoztatni, az azóta már az ENSZ által is üdvözölt kivonással járó békefolyamat megkezdődik. A realista megközelítés az lehet, hogy Amerika számára eljött az a pillanat, amikor a tényleges eredményekkel már régóta nem szolgáló konfliktusból máshová csoportosítsa az itt lekötött erőforrásait.

<https://www.militarytimes.com/news/your-military/2020/02/14/official-says-us-taliban-reach-afghan-truce-agreement/>

<https://time.com/5800607/un-us-taliban-peace-deal-afghanistan/>

<https://www.defenseone.com/politics/2020/03/taliban-attacks-esper-and-milley-downplay-mixed-results-peace-deal/163530/?oref=d-river>

<https://www.npr.org/2020/03/06/812924960/despite-bloody-week-in-afghanistan-u-s-pushes-taliban-peace-talks-forward?t=1584284429167>

AZ ELMÚLT HÓNAP HÍREI

A drónok jelentette kiberfenyegetésekről

A RAND Corporation elemzése a drónok robbanásszerű elterjedésének kiberbiztonsági kockázatairól, különös tekintettel a sebezhetőségekre és a várható jövőbeli trendekre.

https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR2972.html

EU-s fehér könyv a mesterséges intelligenciáról

Február 19-én a Bizottság kiadta az MI európai fejlesztéséről szóló irányelveit, ezzel egyidőben egy európai adat-stratégiát, és egy jelentést az MI rendszerek biztonságáról, amelyben fontos reformokat és felelősségi szabályokat javasolt.

<https://www.lawfareblog.com/eus-white-paper-ai-thoughtful-and-balanced-way-forward>

A Nemzetközi Büntetőbíróság megkezdi vizsgálatait Afganisztánnal kapcsolatban

Március 5-én az ICC úgy döntött vizsgálatot kezd az afganisztáni hadszíntéren az amerikai csapatok által esetlegesen elkövetett atrocitásokkal kapcsolatban. A vizsgálat időben 2003. május 1-ig nyúlik majd vissza. Az USA nem ismeri el a bíróság joghatóságát, ezért kétséges, hogy várható-e bármilyen eredmény a vizsgálattól. Az USA által meghatározott, az ICC vizsgálatában résztvevő munkatársak beutazási tilalma a joghatósági problémák mellett pressziót helyezhet a bíróságra.

<https://thedefensepost.com/2020/03/05/icc-afghanistan-war-crimes-investigation/>

<https://www.hrw.org/news/2019/03/15/us-threatens-international-criminal-court>

A belga Legfelsőbb Bíróság ítélete szerint a PKK nem terrorista szervezet

Egy korábbi ítéletet helybenhagyva, és azon belga jogi szabályozás mentén haladva, hogy fegyveres konfliktusban részt vevő szervezet nem lehet terrorista olyan döntés született, amely meglehetősen elégedetlenséget váltott ki a török kormányból. Az alapeljárás 36 kurd személy ellen folyt, akik toborzó tevékenységet folytattak Belgiumban.

<https://www.euronews.com/2020/01/29/turkey-slams-belgium-court-ruling-that-pkk-are-not-terrorists-thecube>

A további Caroline-esetek

A nemzetközi hadijoggal foglalkozók számára ismert Caroline ügyből fejlődött ki az azóta is ismert és néhány ország által a gyakorlatban is használt "unwilling or unable"-teszt, amely megalapozhatja az erő alkalmazását más ország területén, önvédelmi célból. Alonso Gurmendi professzor rövid írása ennek az esetnek a tágabb kontextusáról és az értelmezés kialakulásáról szól.

<http://opiniojuris.org/2020/02/17/the-other-carolines/>

Az USA és a britek további erőfeszítéseket tesznek a HUAWEI kizorítására

Bár az amerikai teljes mértékig tiltó állásponttól kicsit enyhébben fogalmazva, de a szoros hírszerzési- és védelmi együttműködésre is tekintettel a britek beleegyeztek a kínai cég telekommunikációs infrastruktúra-fejlesztésekben történő részvételének további korlátozásába.

<https://www.defenseone.com/technology/2020/03/us-uk-agree-further-restrict-huawei-defense-secretary-says/163571/?oref=d-river>

A mesterséges intelligencia, mint a hibrid hadviselés kulcs eszköze

A hibrid kiválósági központ tanulmánya az MI mint új technológia lehetséges szerepét, felhasználási módjait vázolja a hibrid agresszorok szempontjai szerint.

<https://www.hybridcoe.fi/news/hybrid-coe-working-paper-6-artificial-intelligence-a-key-enabler-of-hybrid-warfare/>

PORTRÉ

Michael N. Schmitt

Amerikai jogtudós, hadi- és humanitárius jogi, illetve kiberjogi szakértő. A nemzetközi közjog professzora a University of Exeterben, de a West Pointon és a texasi egyetemen is oktat. A tallinni kibervédelmi kiválósági központnak is senior munkatársa. 1979-től 20 évig a US Air Force-nál szolgált jogásztisztként. A védelmi szféra kiberjogi kérdéseiben iránymutatónak tekintett Tallinn kézikönyv projekt vezetője, 2017-ben Észtországban a területen végzett munkájáért magas állami kitüntetésben is részesült.

<https://socialsciences.exeter.ac.uk/law/staff/mschmitt/>

Friss előadása az offenzív kiber-műveletekről elérhető a Youtube-on.

<https://www.youtube.com/watch?v=Sf1qLnyC1x4&feature=youtu.be>

Szerkesztők:

Dr. Vikman László főhadnagy
Dr. Spitzer Jenő hadnagy

Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság

Elérhetőségek:

1055 Budapest, Markó u. 27. III. em. 15-17/A.
Levelezési cím: 1525 Bp. Pf. 728.
Telefon: +36 (1) 332-5930/313
Fax: +36 (1) 332-5930/238
E-mail: hadijog[kukac]hadijog.hu

2020. március 16.

A hírlevélben foglalt vélemények, állásfoglalások nem tükrözik sem a Magyar Katonai és Hadijogi Társaság, sem a Honvédelmi Minisztérium, sem a Magyar Honvédség hivatalos álláspontját, teljes mértékben a szerkesztők véleményén alapul. Az idézett honlapok és hivatkozások a nyílt Interneten elérhetők, dominánsan az EU és a NATO szövetséges országok területén működnek, megfogalmazott állításaikkal, tartalmukkal kapcsolatban a szerkesztők szakmai és világnézeti forráskritikát javasolnak. A Memorandum elsődleges célja a figyelemfelhívás, gondolatébresztés és tájékoztatás a katonai jog és hadijog tekintetében is releváns témákban.